

Vergaderjaar 2018–2019

32 317

JBZ-Raad

Nr. 533

BRIEF VAN DE STAATSSECRETARIS VAN JUSTITIE EN VEILIGHEID

Aan de Voorzitter van de Tweede Kamer der Staten-Generaal

Den Haag, 20 december 2018

Hierbij bied ik u, mede namens de Minister van Defensie, het rapport aan over het «Gebruik van passagiersgegevens voor grenscontroles. Evaluatie van de uitvoering van de API-richtlijn»¹ van het Wetenschappelijk Onderzoek- en Documentatiecentrum (WODC)². U bent eerder geïnformeerd over de uitvoering van de zogenaamde API-richtlijn op 9 maart 2012³, 19 februari 2013⁴ en 25 juli 2014⁵. Conform de toezegging d.d. 2014 van de toenmalige Staatssecretaris van Veiligheid en Justitie is één jaar nadat het zogeheten API-3-systeem volledig in werking is getreden een evaluatie uitgevoerd naar het gebruik van API-gegevens. Met deze brief kom ik aan deze toezegging tegemoet.

Het WODC doet in het rapport verslag van een onderzoek naar het gebruik van Advance Passenger Information (API-gegevens) die luchtvaartmaatschappijen aan de Koninklijke Marechaussee (KMar) verstrekken van alle inkomende vluchten van buiten het Schengen- en EU-gebied. Het doel van het verwerken van deze gegevens is het verbeteren van de grenscontroles en het bestrijden van illegale immigratie. Het juridisch kader wordt gevormd door de API-richtlijn.

Conclusie rapport

De bevindingen van dit rapport bevestigen dat de maatregelen en de ingezette API-systematiek goed worden uitgevoerd door alle betrokken partijen. De verplichtingen die voortvloeien uit de API-richtlijn zijn bij de luchtvaartmaatschappijen ingebed in de bedrijfsprocessen en onderdeel

¹ Richtlijn nr. 2004/82/EG van de Raad van 29 april 2004 betreffende de verplichting voor vervoerders om passagiersgegevens door te geven (PbEU 2004, L 261) (hierna: API-richtlijn).

² Raadpleegbaar via www.tweedekamer.nl

³ Kamerstuk 32 317, nr. 111.

⁴ Kamerstuk 32 317, nr. 156.

⁵ Kamerstuk 32 317, nr. 247.

geworden van de bedrijfsroutine. De bevindingen van de onderzoekers over de effectiviteit en doeltreffendheid van het gebruik van API-gegevens door de KMar geven blijk van een meerwaarde voor het verbeteren van de grenscontrole en het tegengaan van illegale immigratie en sluiten bovendien aan bij de uitkomsten van eerdere evaluaties. De verwachting is dat bij de doorontwikkeling van de toepassing van API-gegevens het gebruik hiervan nog meer van nut zal zijn bij het verbeteren van de grenscontroles, de bestrijding van illegale immigratie en kan bijdragen aan het verbeteren van een snelle doorstroming van passagiers.

Reactie

De uitkomsten van het onderzoek ondersteunen het beleid inzake grenstoezicht. Het kabinet ziet het vinden en behouden van de juiste balans in het grenstoezicht tussen enerzijds het controle- en veiligheidsbelang en anderzijds het economisch belang van Nederland bij een vlotte en klantgerichte afhandeling van personen- en goederenstromen als een belangrijke uitdaging. Geautomatiseerde verwerking van passagiersgegevens voorafgaand aan de grenspassage biedt de mogelijkheid sneller, nauwkeuriger en gericht controles uit te voeren. Wij zijn net als het WODC van mening dat de uitvoering van de API-richtlijn effectief en efficiënt verloopt en dat er een aantal verbeterpunten is:

- Er bestaat een breed gedragen wens bij de KMar voor een adequate voorziening om alerts digitaal in plaats van schriftelijk door te geven ten behoeve van de grenscontrole. Dit punt onderken ik en past in het geautomatiseerd en informatiegestuurd grensbeheer.⁶ Het streven is in 2019 een digitale oplossing voor het doorgeven van alerts te realiseren.
- De KMar zal de terugkoppeling van alerts op personen die de grensdoorlaatpost passeren monitoren. De terugkoppelingen dragen bij aan het systematisch kunnen zoeken naar afwijkende reispatronen en afwijkingen van het normaalbeeld waarmee het API-gebruik geoptimaliseerd kan worden.
- Ten aanzien van de constatering dat luchtvaartmaatschappijen meer informatie wensen over de toepassing van de API- en de toekomstige PNR-verplichting, zal door de overheid een centraal aanspreekpunt worden ingericht voor de aanlevering van passagiersgegevens.⁷

Daarnaast onderzoeken de NCTV en de KMar momenteel het realiseren van een «single window». Met een «single window» kunnen luchtvaartmaatschappijen bij één loket passagiersgegevens aanleveren, waarna de gegevens naar de bevoegde overheidsinstanties worden doorgestuurd. Het rapport biedt tot slot handvatten om verder te gaan met het ingezette beleid en nieuwe accenten te leggen om het API-gebruik verder te optimaliseren.

De Staatssecretaris van Justitie en Veiligheid,
M.G.J. Harbers

⁶ Grensbeheer» wordt hier bedoeld als verzamelbegrip voor de taken van de bij de grenspassage betrokken overheidsdiensten.

⁷ Het PNR-wetsvoorstel is op 9 januari 2018 aan de Tweede Kamer aangeboden (Kamerstuk 34 861). Indien het voorstel wordt aangenomen dienen luchtvaartmaatschappijen PNR-gegevens (inclusief alle verzamelde API-gegevens) bij de Passagiersinformatie-eenheid Nederland aan te leveren.